

Quick scan ecologie

Eerste Oosterparkstraat 88-126 te
Amsterdam

Samenvatting

Voor de panden aan de Eerste Oosterparkstraat 88-126 te Amsterdam, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Onderzocht is of er - in potentie - een effect op beschermde natuurwaarden mogelijk is.

Hiervoor is een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Gebleken is dat in de panden binnen de planlocatie, geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen aanwezig zijn. Daarnaast zijn in de panden geschikte nestplekken voor de huismus en de gierzwaluw aanwezig. Een afdoend onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen en vogels binnen de planlocatie is noodzakelijk.

Uit het inmiddels uitgevoerde najaarsonderzoek is gebleken dat er geen paarterritoria aanwezig zijn. Het onderzoek wordt voorjaar 2015 afgerond. Dan is ook duidelijk of een ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk is.

In de binnentuin kunnen tijdens de broedperiode vogels broeden. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten om de broedperiode - maart tot en met juli - te starten. Voorafgaande aan de werkzaamheden wordt uit voorzorg gecontroleerd of er sprake is van broedende vogels die verstoord kunnen worden. Dit omdat de broedtijd binnen de stedelijke bebouwing zich niet tot een bepaalde periode beperkt.

Inhoud

- 3 — Aanleiding
- 4 — Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden
- 8 — Waarnemingen: veldgegevens en literatuur
- 18 — Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden
- 22 — Conclusie en advies
- 23 — Bronnen

Colofon

Opdrachtgever Van Riezen & Partners
Projectnummer 14.137
Datum 12 januari 2015
Auteur T. Ursinus
Gecontroleerd P.J.H. van der Linden
Status definitief

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

H 01

Aanleiding

De panden aan de Eerste Oostparkstraat 88-126, zullen worden herontwikkeld waarbij de bestaande bebouwing wordt vervangen door nieuwbouw. De panden bevatten kleine en verouderde woningen. De bouwkundige staat op dit moment is matig. De nieuwbouw zal bestaan uit een woningblok van vijf bouwlagen, met op de parterre winkels. De nieuwbouw heeft ook betrekking op de nu nog onbebouwde gronden in de binnentuin. Om de herontwikkeling mogelijk te maken wordt een bestemmingsplanprocedure gevolgd. Onderdeel van deze procedure is een onderzoek naar de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden als gevolg van de geplande ontwikkelingen. Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de Flora- en Faunawet, terwijl eveneens de effecten op beschermde natuurgebieden worden beoordeeld.

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Gezocht wordt naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek. Op basis van een quick scan kan worden beoordeeld of een ontheffing van de Flora- en Faunawet, of een vergunning van de Natuurbeschermingswet (waarschijnlijk) noodzakelijk is. Echter voor het aanvragen van een ontheffing c.q. vergunning, is een meer uitgebreid en nauwkeurig onderzoek noodzakelijk. Om een goed oordeel te kunnen geven, is op 15 september 2014 een bezoek gebracht aan de planlocatie ten behoeve van de quick scan ecologie. Aansluitend op de quick scan ecologie is een onderzoek naar vleermuizen gestart, waarbij in het najaar van 2014 is gezocht naar paarterritoria van vleermuizen binnen de planlocatie en de directe omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie en de najaarsinventarisaties van vleermuizen besproken.

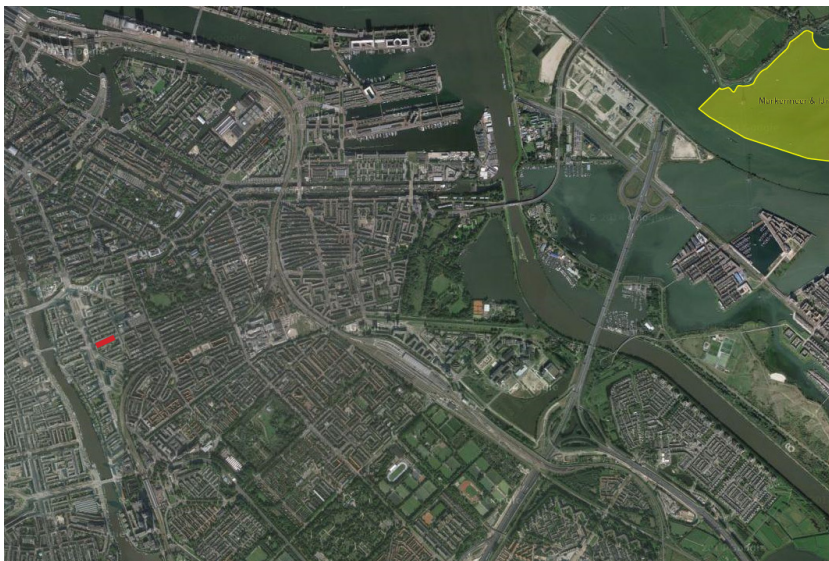

De rode lijnen betreffen de indicatieve begrenzing van het plangebied en het onderzoeksgebied quickscan en onderzoek

Ligging van de Ecologische Hoofdstructuur.

Natura 2000 gebied Markermeer & IJmeer.

De planlocatie ligt binnen de bebouwde kom van Amsterdam, nabij het Oosterpark. Het Oosterpark is aangewezen als een belangrijke Hoofdgroenstructuur binnen de gemeente Amsterdam. Ten zuidoosten van de planlocatie ligt het Park Frankendael. Het Park Frankendael is eveneens aangewezen als belangrijke Hoofdgroenstructuur binnen de gemeente Amsterdam. De planlocatie ligt op 302 meter afstand van de Amsterdamse ecologische structuur. Op 3,1 kilometer afstand van de planlocatie ligt het gebied Die-merzeedijk, wat is aangewezen als onderdeel van het Natuurnetwerk (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur). Op 4,7 kilometer afstand van de planlocatie ligt het Natura 2000 gebied Markermeer & IJmeer.

De planlocatie aan de Eerste Oosterparkstraat valt - volgens de interactieve kaart; Hoofdgroenstructuur en Ecologische passages en structuur gemeente Amsterdam - buiten de belangrijke Hoofdgroenstructuur en de Amsterdamse ecologische structuur binnen de gemeente Amsterdam. Gezien de ligging - zoals weergegeven met de kaart-machine (beschermde) natuurgebieden van de Rijksoverheid - van de planlocatie ten opzichte van beschermde natuurgebieden, is een kans op een effect uitgesloten.

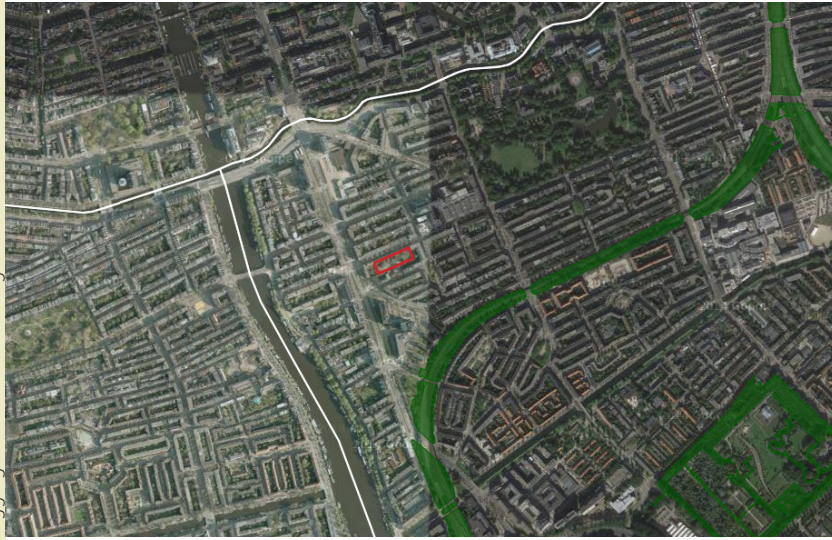
Natuurnetwerk

Met het Natuurnetwerk (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) wordt een netwerk van gebieden vorm gegeven. Gebleken is dat planten en dieren in zo'n netwerk meer kans op overleven hebben dan in afzonderlijke en geïsoleerd liggende gebieden. Het Natuurnetwerk bestaat uit natuurkerngebieden en natuurverbindingen.

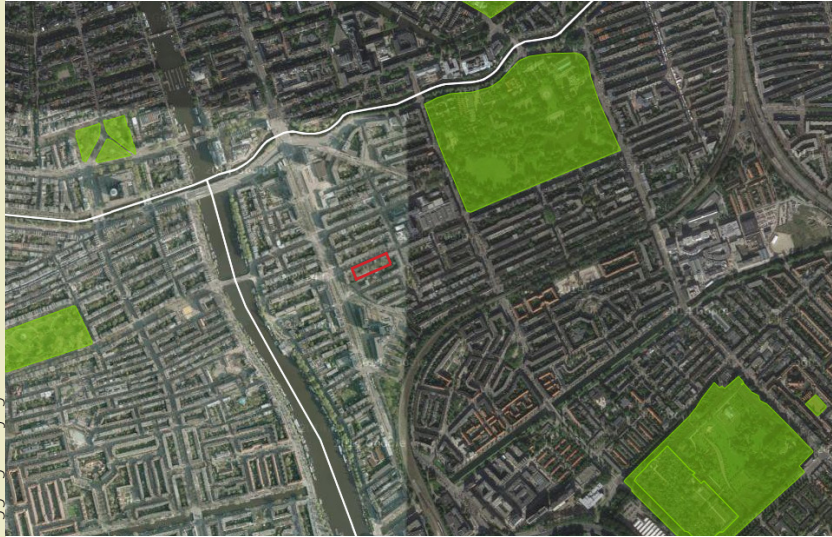
Natura 2000: Markermeer & IJmeer

Het Markermeer ontstond als gevolg van voltooiing van de Houtribdijk tussen Enkhui-zen en Lelystad in 1976. In luwere en ondiepere delen van het Markermeer, zoals de Gouwzee (het deelgebied tussen het eiland Marken en het vasteland van Noord-Holland dat is aangewezen onder de Habitatrichtlijn) en de kustzone Muiden, zijn kranswierbe-groeiingen ontstaan. Momenteel bevat het zuidelijk deel van de Gouwzee de grootste oppervlakte aan kranswiervegetatie met sterkranswier in ons land. De kranswieren vormen in de zomer en de herfst een belangrijke voedselbron voor o.a. krooneenden. Het Natura 2000 gebied is een belangrijk broedgebied voor visetende watervogels.

Ligging Amsterdamse ecologische structuur

Ligging Hoofdgroenstructuur

Amsterdamse ecologische structuur

De ecologische structuur verbindt de groene gebieden met elkaar en vergroot daarmee het leefgebied voor dier- en plantensoorten. De Amsterdamse ecologische structuur betreft een netwerk van, zowel grote als kleine ‘groene’ en ‘blauwe’ gebieden en maakt het verbindende groene netwerk binne de stad en de verbinding met het omringende landschap zichtbaar en is essentieel voor de biodiversiteit.

Hoofdgroenstructuur

De Hoofdgroenstructuur omvat de minimaal benodigde hoeveelheid groen die Amsterdam wil borgen, bestaande uit gebieden die waardevol zijn voor de stad en de metro-pool. Zij vervullen een onmisbare functie voor groene recreatie, verbetering leefklimaat, waterhuishouding, hitte demping, verbetering luchtkwaliteit, biodiversiteit en voedselproductie. Behoud van cultuur historische waarden en een gevarieerd totaal aanbod aan groen zijn belangrijke aspecten. De Hoofdgroenstructuur valt buiten de wettelijk beschermde natuurgebieden.

H 03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Tijdens het eerste veldbezoek van 15 september 2014, is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen of andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en het habitat, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig kunnen zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar onder andere de verspreiding van potentieel aanwezige planten en dieren. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd waarbij verschillende informatiebronnen zijn geraadpleegd. De bronnenlijst is in hoofdstuk 6 van deze notitie bijgevoegd.

Planten

De panden grenzen in het noordwesten aan de Eerste Oosterparkstraat. Tussen de verharding is de tredvegetatie niet of nauwelijks ontwikkeld. Langs de randen van de verharding zijn op enkele plekken clusters met grassen en kruiden aanwezig. De panden beschikken over een binnentuin. Naast wilde en verwilderde planten zijn hier cultivars aanwezig en is de vegetatie op sommige plekken verruigd.

Tijdens het ecologisch onderzoek zijn er geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het voorkomen van beschermde plantensoorten binnen de planlocatie is ook niet te verwachten. Door de interactieve kaart beschermde Flora en Fauna gemeente Amsterdam, wordt de tongvaren (*Asplenium scolopendrium*) voor de omgeving buiten de planlocatie gemeld. Het voorkomen van de tongvaren buiten de planlocatie, heeft geen gevolgen voor de Flora- en Faunawet.

Zoogdieren

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De panden binnen de planlocatie zijn daarom nauwkeurig onderzocht op het voorkomen van geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Tijdens het ecologisch onderzoek is geconcludeerd dat in de panden geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen aanwezig zijn. Omdat alle vleermuizen via de Flora- en Faunawet strikt beschermd zijn, is een afdoend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Voor het onderzoek worden de criteria van het vleermuisprotocol gevolgd.

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen - voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

De bomen binnen de planlocatie zijn nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van holten en spleten waarin vleermuizen kunnen verblijven. Binnen de planlocatie zijn geen bomen aanwezig met geschikte holten en spleten waarin vleermuizen kunnen verblijven.

De gewone dwergvleermuis wordt door de interactieve kaart; beschermde Flora en Fauna gemeente Amsterdam, voor de omgeving van de planlocatie gemeld.

Vogels

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen de planlocatie. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor onder andere de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*). Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de huismus en de gierzwaluw met een vaste verblijfplaats in de panden. Echter in de panden zijn geschikte nestplekken voor de huismus en de gierzwaluw aanwezig. Gezien de ongunstige periode van het ecologisch onderzoek, is niet uit te sluiten dat de huismus of de gierzwaluw broedt in de panden. Omdat de huismus en de gierzwaluw volgens de Flora- en Faunawet strikt beschermd zijn, is een afdoend onderzoek naar vogels noodzakelijk.

De huismus en de gierzwaluw worden door de interactieve kaart; beschermde Flora en Fauna gemeente Amsterdam, voor de omgeving van de planlocatie gemeld. Volgens de interactieve kaart; Broedplaatsen van gierzwaluwen en huismussen gemeente Amsterdam, zijn in de directe omgeving van de planlocatie geen nestplekken bekend. Volgens de interactieve kaart wordt in de Tweede Oosterparkstraat een nestplek van de huismus verwacht.

In de binnentuin kunnen tijdens de broedperiode - anders dan huismus en gierzwaluw - vogels broeden.

Herpetofauna en vissen

Binnen de planlocatie is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en waterafhankelijke amfibieën en reptielen, kan hierdoor worden uitgesloten.

Overige soorten

De overige beschermde soorten hebben allemaal een specifiek habitat dat afwezig is binnen de planlocatie.

Soortenfiche - vleermuizen

Vleermuizen zijn nachtactieve zoogdieren. Het zijn de enige vliegende zoogdieren en ecologisch een succesvolle soort. Na de knaagdieren is het de meest diverse en soortrijke groep zoogdieren. Verreweg de meeste soorten worden aangetroffen in Zuid-Amerika. In Nederland zijn tegenwoordig zeventien soorten inheems; de grote hoefijzerneus is in Nederland uitgestorven. De Nederlandse vleermuizen leven allemaal van insecten, omdat deze prooidieren in de wintermaanden afwezig zijn, is een specifieke overlevingsstrategie nodig. De vleermuizen gaan medio oktober tot maart/april in winterslaap. De lichaamstemperatuur daalt sterk en de ademhaling en hartslag is vrijwel tot nul gezakt.

Voor de oriëntatie tijdens de vlucht en voor het vangen van de prooi gebruikt de vleermuis een echolocatie. Door de neus of de open mond wordt een ultrasone geluid uitgestoten en via de teruggekaatste geluidsgolven oriëntereerd de vleermuis zich in haar omgeving. Door het Dopplereffect heeft het teruggekaatste geluid een iets andere frequentie dan het oorspronkelijke geluid. Uit onderzoek is gebleken dat de ultrasone geluiden in grote mate soortspecifiek zijn. Dat maakt dat bijna alle vleermuizen op geluid - al dan niet na analyse - te onderscheiden zijn. Het verschil in geluid tussen de gewone grootoorvleermuis en de grijze grootoorvleermuis en het verschil in geluid tussen de Brandts en de Baardvleermuis zijn marginaal en niet voldoende voor een zekere determinatie op geluid. Deze dieren zijn alleen op naam te brengen na vangst van de dieren. De lichaamsmaten of de vorm van de penis (Brandts versus Baardvleermuis) helpen de soort op naam te brengen. De grijze grootoorvleermuis is zeer zeldzaam en komt slechts op enkele plekken in Noord-Brabant en Limburg voor. Waarschijnlijk is de Brandts vleermuis ook zeer zeldzaam.

Vleermuizen hebben een frequentie-modulatie (FM) -een geluid dat van hoge frequentie afzakt naar een lage frequentie. Soms eindigt het geluid met een bijna constante frequentie (CF). Daarbij vertonen verschillende vleermuizen een droog geluid, dat is een geluid dat snel van frequentie verandert. Bij soorten met een nat geluid is het verschil in frequentie te horen als twee tonen, hierbij is toonkwaliteit waar te nemen. Op een smalle band is het geluid van de specifieke vleermuis het duidelijkste waar te nemen -dit is de piekfrequentie. Daarnaast is er sprake van ritme tussen de verschillende geluiden.

Op basis van het ritme en de piekfrequentie kan de soort gedetermineerd worden. Als deze duidelijk verschillen van andere soorten is dat in het veld herkenbaar en te herleiden tot een soort. Een groot vleermuis -de myotis- zit qua frequentie en ritme zeer dicht bij elkaar. Hiervoor is analyse van het geluid op de computer noodzakelijk. Om deze analyse mogelijk te maken wordt het geluid vertraagd opgenomen (i.c. time-expansion). Standaard worden de soorten in hetroline gedetermineerd.

Technieken

Voor de afdoende inventarisatie van beschermde soorten is het van belang dat deze worden uitgevoerd volgens enkele regels. Het gaat om voldoende inspanning met geschikte technieken in het optimale seizoen en door gekwalificeerd personeel. Voor verschillende soorten zijn protocollen verschenen, of kan worden teruggevallen op wetenschappelijke literatuur gericht op het inventariseren van soorten. Daarnaast zijn er voor een beperkte lijst soorten, zogenoemde soortenstandaards verschenen. Voor het inventariseren van beschermde soorten gebruikt Els & Linde de verschillende genoemde bronnen, aangevuld met terrein- en soortkennis van de ecooloog.

Belangrijk onderdeel van een afdoend onderzoek is dat de gebruikte techniek op de juiste manier wordt vastgelegd, zodat het onderzoek is te reproduceren.

Vleermuizen

Voor het inventariseren van vleermuizen is op 9 april 2009 en aangepast op 25 maart 2013, een protocol verschenen van de Gegevensautoriteit Natuur. In het protocol wordt beschreven waaraan een inventarisatie van vleermuizen moet voldoen. De belangrijkste aspecten zijn de noodzaak om in het voorjaar - mei tot en met half juli - minimaal tweemaal te inventariseren met een interval van drie weken. Er zijn verschillende inventarisaties noodzakelijk omdat vleermuizen regelmatig verhuizen; één inventarisatie geeft daarmee hooguit een indicatie van de aanwezigheid.

Naast de inventarisaties van de zogenoemde zomerkolonies is het inventariseren van de paarterritoria in het najaar noodzakelijk. Voor het inventariseren van de paarterritoria zijn twee veldbezoeken in de maanden september tot en met half oktober noodzakelijk. De onderzoeken starten allemaal ruim voor zonsondergang en eindigen rond middernacht. Als er aanleiding is wordt de volgende ochtend gezocht naar zwermende dieren (bijvoorbeeld als een meer omvangrijk gebied wordt onderzocht waar binnen onvoldoende zicht is op de potentiële uitvliegopeningen).

De gebruikte apparatuur is een Pettersson D240x. Voor de opname wordt een Edirol gebruikt. Waar nodig worden de opgenomen geluiden achteraf geanalyseerd (Batsound, Raven).

Het onderzoek naar vleermuizen is gestart in het najaar van 2014 en nog niet afgerond. De inventarisaties van de zomerkolonies moeten nog worden gestart en worden medio juli 2015 afgerond. Tijdens de najaarsinventarisaties is binnen de planlocatie en de directe omgeving gezocht naar de aanwezigheid van paarterritoria van vleermuizen.

Inventarisatie vleermuizen

Tijdens de inventarisatie naar vleermuizen, wordt gezocht naar het voorkomen van vaste verblijfplaatsen binnen de planlocatie. De belangrijkste vaste verblijfplaatsen die in theorie binnen de planlocatie aanwezig zijn; winterverblijfplaatsen, zomerkolonies, vliegroutes en paarterritoria. In voorkomende gevallen kunnen – voor de soort essentiële – jachtgebieden eveneens als een vaste verblijfplaats gelden.

Voor het zoeken naar de zomerkolonies van vleermuizen is de periode van mei tot half juli de optimale onderzoekstijd. Voor de (kraam) kolonies is het noodzakelijk minimaal tweemaal, met een interval van drie weken, te inventariseren. Vleermuizen gebruiken verschillende verblijfplaatsen naast elkaar, terwijl de verblijfplaatsen niet continue gebruikt worden.

De vaste vliegroutes zijn als twee afzonderlijke typen te verdelen; enerzijds de routes die hoog frequent gebruikt worden en anderzijds de vliegroutes naar de winterverblijven. Het onderzoek naar de vliegroutes tussen kolonieplek en jachtgebied, worden gelijktijdig met de inventarisaties van de kolonies uitgevoerd.

Verschillende soorten bezetten in de nazomer een paarterritorium. Deze kunnen onderzocht worden in de periode september tot en met de tweede helft van oktober. In die periode start tevens de migratie naar de winterverblijven.

Gierzwaluw

Tijdens de inventarisatie van de gierzwaluw wordt gezocht naar invliegende vogels. Een groep vogels die boven een gebouw of wijk cirkelt, is een goede aanwijzing voor de aanwezigheid van een nest in die omgeving. De inventarisatie van de gierzwaluw wordt tegen zonsondergang uitgevoerd en loopt parallel aan de voorjaarsinventarisaties van de vleermuizen.

Huismus

De huismus wordt tijdens de schemering geïnventariseerd door de zingende mannetjes te tellen. Hiermee wordt een goede schatting verkregen van de omgeving van de broedkolonie. De bebouwing wordt afgezocht om de nesten te zoeken van de vogels. De nesten worden geteld waarmee bepaald kan worden wat het belang is van de bebouwing voor de huismus. De inventarisatie van de huismus loopt van april tot en met half mei.

Inventarisatie vogels

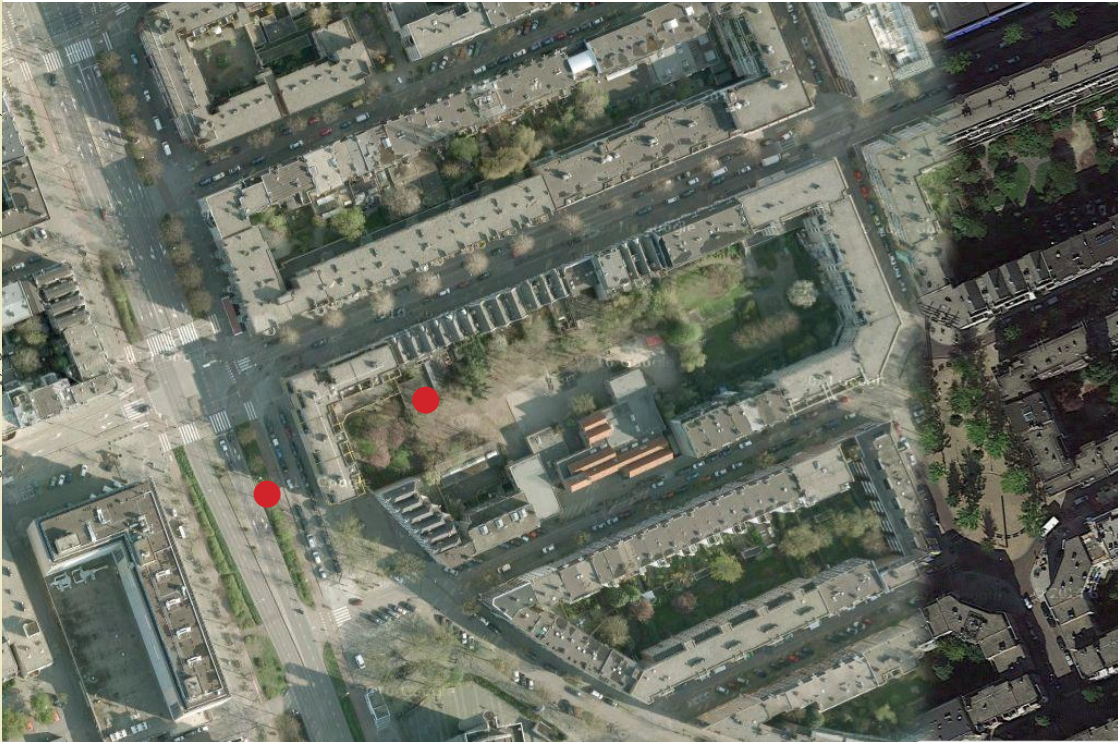
De huismus wordt geïnventariseerd door in de vroege ochtenduren naar zingende mannetjes te zoeken. De mannetjes zitten meestal op de nok of in de dakgoot van een gebouw waarin de nesten zitten. De gierzwaluw wordt geïnventariseerd door te zoeken naar invliegende vogels. Een groep gierzwaluwen die boven de bebouwing cirkelen, zijn een goede aanwijzing voor de aanwezigheid van een nest in de bebouwing.

Voor de huismus is een inventarisatie in twee ronden in de periode april tot en met half mei voldoende om inzicht te krijgen in het voorkomen van broedende vogels. Voor de gierzwaluw is een inventarisatie in twee ronden in de periode april tot en met juli voldoende om inzicht te krijgen in het voorkomen van broedende vogels.

15 september 2014; Waarneming (rode stip) gewone dwergvleermuizen).

5 oktober 2014; Waarneming (rode stip) gewone dwergvleermuizen).

	15-9-2014	5-10-2013
Temperatuur		
minmaal	11,2	8,1
maximaal	22,7	16,6
Neerslag	0	0
Windsnelheid	2 Bft	2 Bft

Tabel 1: weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Najaarsinventarisatie vleermuizen 15 september 2014

Het onderzoek naar de paarterritoria van vleermuizen is ongeveer 30 minuten vóór zonsondergang - omstreeks 19:15 uur - gestart. De omstandigheden voor het onderzoek waren gunstig. Tijdens de inventarisatie is de planlocatie en de directe omgeving lopend doorkruist, waarbij is gelet op de aanwezigheid van roepende mannetjes. Ongeveer 30 minuten na zonsondergang is langs de Wibautstraat een jagende gewone dwergvleermuis waargenomen. Later op de avond is boven de binnentuin van de planlocatie een jagende gewone dwergvleermuis gehoord. Tijdens de inventarisatieavond zijn geen paarterritoria van vleermuizen aangetroffen.

Gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuizen jagen in de beschutting van opgaande elementen in groene bebouwde omgevingen, langs kanalen, vaarten, in tuinen en parken met vijvers, in lanen, tussen boomkruinen, boven open plekken in bos, langs de bosrand (vooral oude voedselrijke loofbossen), straatlantaarns, in en langs lanen, bomenrijen, singels, houtwallen en holle wegen. Waterpartijen en beschutte oevers zijn favoriet als jachtgebied. Dwergvleermuizen vliegen vroeg in de avondschemering uit, waarbij de eersten ongeveer een kwartier na zonsondergang naar buiten komen.

De gewone dwergvleermuis is een soort die in gebouwen haar vaste verblijfplaats heeft. Na het uitvliegen jaagt de soort eerst korte tijd rond de verblijfplaats en verplaatst zich daarna naar de rest van de omgeving. De gewone dwergvleermuis is erg flexibel in het vinden van geschikte jachtplekken en heeft geen vast patroon. De gewone dwergvleermuis vliegt niet via vaste vliegroutes, maar vliegt al jagend op muggen naar verschillende geschikte jachtgebieden in de omgeving van de verblijfplaats.

Najaarsinventarisatie vleermuizen 5 oktober 2014

Het onderzoek naar de paarterritoria van vleermuizen is ongeveer 30 minuten vóór zonsondergang - omstreeks 18:30 uur - gestart. De omstandigheden voor het onderzoek waren gunstig. Tijdens de inventarisatie is de planlocatie en de directe omgeving lopend doorkruist, waarbij is gelet op de aanwezigheid van roepende mannetjes. Ongeveer 15 minuten na zonsondergang is langs de Wibautstraat een jagende gewone dwergvleermuis waargenomen. Ongeveer 45 minuten na zonsondergang is boven de binnentuin van de planlocatie een jagende gewone dwergvleermuis gehoord. Tijdens de inventarisatieavond zijn geen paarterritoria van vleermuizen aangetroffen.

Tijdens de inventarisaties zijn slechts enkele gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) gehoord. Het plangebied is geen foerageergebied gekoppeld aan een kolonie en derhalve in juridische zin niet als vaste verblijfplaats te beschouwen. Er was geen aanleiding te veronderstellen dat er een winterverblijf aanwezig is in één van de panden. Als er redelijk grote groepen aanwezig zijn is zwermgedrag dat medio oktober wordt waargenomen, een indicatie voor een winterverblijf. Voor zover bekend overwintert de gewone dwergvleermuis in redelijk grote groepen. Er zijn zeer weinig winterverblijven van deze soort bekend.

H 04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Foto T. Ursinus

Foto T. Ursinus

Foto T. Ursinus

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Flora en Faunawet

Uit het veldonderzoek en de bureaustudie is gebleken dat in panden binnen de planlocatie, geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen aanwezig zijn. Een afdoend onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen binnen de planlocatie is gezien dit gegeven noodzakelijk. Het najaarsonderzoek is inmiddels uitgevoerd. Er zijn geen paarterritoria geconstateerd in het najaarsonderzoek. Het onderzoek wordt voortgezet in het voorjaar van 2015 - hiervoor zijn conform het vleermuisprotocol twee inventarisaties gepland.

In de panden binnen de planlocatie zijn geschikte nestplekken voor de huismus en de gierzwaluw aanwezig. Gezien de ongunstige periode van het ecologisch onderzoek is niet duidelijk of tijdens de broedperiode huismussen en of gierzwaluwen in de panden broeden. Omdat de huismus en de gierzwaluw volgens de Flora- en Faunawet strikt beschermd zijn, is een afdoend onderzoek naar vogels noodzakelijk. Het bureauonderzoek bevestigt deze conclusies over het potentieel voorkomen van beschermde soorten.

In de binnentuin kunnen tijdens de broedperiode vogels broeden. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten om de broedperiode - maart tot en met juli - te starten. Voorafgaande aan de werkzaamheden wordt uit voorzorg gecontroleerd of er sprake is van broedende vogels die verstoord kunnen worden. Dit omdat de broedtijd binnen de stedelijke bebouwing zich niet tot een bepaalde periode beperkt.

Binnen de planlocatie is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en waterafhankelijke amfibieën en reptielen, kan hierdoor worden uitgesloten. De overige beschermde soorten hebben allemaal een specifiek habitat dat afwezig is binnen de planlocatie.

Foto T. Ursinus

Natuurbeschermingswet

Het Natura 2000 gebied Markermeer & IJmeer ligt op 4,7 kilometer afstand van de planlocatie. Gelet op de afstand en de omvang van het voornemen, is een kans op een effect op het Natura 2000 gebied uitgesloten.

Ecologische hoofdstructuur

Het gebied rond de Diemerzeedijk dat is aangewezen als Natuurnetwerk, ligt op 3,1 kilometer afstand van de planlocatie. Gelet op de afstand en de omvang van het voornemen, is een kans op een effect op het Natuurnetwerk uitgesloten.

Foto T. Ursinus

De percelen aan de Eerste Oostparkstraat 88-126, zullen worden herontwikkeld waarbij de bestaande bebouwing wordt vervangen door nieuwbouw. Deze nieuwbouw heeft ook betrekking op de nu nog onbebouwde gronden in de binnentuin. Om de herontwikkeling mogelijk te maken wordt een bestemmingsplanprocedure gevolgd. Binnen de bestemmingsplanprocedure past een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Flora en Faunawet

Uit het ecologisch onderzoek is gebleken dat in de panden binnen de planlocatie geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen aanwezig zijn. Daarnaast zijn in de panden geschikte nestplekken voor de huismus en de gierzwaluw aanwezig. Een afdoend onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen en vogels binnen de planlocatie is noodzakelijk.

Het najaarsonderzoek is inmiddels uitgevoerd met als resultaat dat er geen paarterritoria zijn vastgesteld. Het onderzoek wordt voorjaar 2015 - conform het vleermuisprotocol - afgerond. Op basis van het complete onderzoek wordt beoordeeld of een ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk is.

In de binnentuin kunnen tijdens de broedperiode vogels broeden. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten om de broedperiode - maart tot en met juli - te starten. Voorafgaande aan de werkzaamheden wordt uit voorzorg gecontroleerd of er sprake is van broedende vogels die verstoord kunnen worden. Dit omdat de broedtijd binnen de stedelijke bebouwing zich niet tot een bepaalde periode beperkt.

Natuurbeschermingswet

Door de omvang en ligging is een effect op beschermde natuurgebieden uitgesloten. Er is geen vergunning van de Natuurbeschermingswet nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen.

- Van der Vliet, F (november 2013/ augustus 2014). Natuurwaarden onderzoek Eerste Oosterparkstraat 88-126.
- Kapteyn, K (1995). Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- www.waarneming.nl
- www.ravon.nl
- www.minlnv.nl
- www.provincienoordholland.nl
- Interactieve kaart bescherming Flora en Fauna gemeente Amsterdam
- Interactieve kaart broedplaatsen van gierzwaluwen en huismussen